

zaporednih številkah. Banska uprava pošlje komisijo, ki bo sporazumno s srezkim kmet. referentom g. Wernigom ocenila živino in po dobljenih točkah dala nagrado. Ker se bodo isti dan vršila tudi razna predavanja naših najboljših strokovnjakov, je v vašem interesu, da posestniki in gospodinje iz naše lepe Šaleške doline od blizu in daleč prihitite ta dan na živinorejski praznik v Velenje. Razstavni prostor bo pestro urejen, videla se bo ocenjena najboljša živina naše doline, od katere upamo v teku par let pokazati najboljši piemenski material. Ker je taka živina skoraj za polovico dražja, bodo tega najbolj veselili naši žepi. Zato dne 16. oktobra vsi v Velenje!

Pojasnilo k sadni razstavi v Ptuj. Na mnoga vprašanja radi vožnje po železnici daje pojasnilo razstavni odbor za I. banovinsko sadno razstavo in sadni sejem v Ptuj, da je generalna direkcija drž. železnic dovolila polovično vožnjo po jugoslovanskih železnicah in sicer za vse vlake razun SOE na ta način, da si kupi dotičnik, ki namerava obiskati razstavo in sadni sejem v Ptuj, pri odhodni postaji celi vozni listek do Ptuja, katerega pa pri izstopu v Ptuj ne odda, temveč ga obdrži za brezplačni povratek nazaj. Seveda si mora na razstavi od razstavnega odbora dobiti potrdilo, da je razstavo posejil, kajti le s tem potrdilom velja prvotni vozni listek za brezplačni povratek. Polovična vožnja je dovoljena v času od 9. do 17. oktobra 1931. Enako je tudi znižana tarifa del II, odsek B XIII za blago, ki se pošlje na razstavo. Dalje se nam poroča, da bode ves čas razstave obratovala v Ptuj najnovejša in po modernih principih urejena tovarna za sadne in grozdne sokove Jospipa Orniga. Ta tovarna, ki je menda enake vrste še ni v naši državi, bo postavljena na vpogled vsem obiskovalcem razstave brezplačno, na razstavi sami pa bodo razstavljeni sadni sokovi te tovarne ter v okrepčevalnici za poskušnjo na razpolago — seveda proti plačilu. Ptuj, ki je vinski in sadni cen-

trum, je postal hkrati tudi centrum za sadne in grozdne sokove. Na dan otvoritve razstave dne 11. oktobra bode v Ptuj tudi sadjarski shod popoldne ob 15. uri v Narodnem domu. Na tem občnem zboru se bodo obravnavala zelo važna vprašanja o sadjarstvu, ki bodo velikega pomena za bodočnost. — Na razstavi bode mogoče videti sadni izbor vseh srezov Dravske banovine ter pakovano sadje po zahtevah svetovne trgovine.

Sv. Jurij ob južni žsl. Vedno večje zanimanje vlada pri nas za sadno razstavo, ki jo priredi naša sadjarska podružnica. Razstava se vrši v nedeljo dne 11. oktobra v osnovni šoli. Ob otvoritvi po prvi službi božji bo tudi predavanje. Člani podružnice in drugi sadjarji se prosijo, da lepo pripravijo sadje od vseh boljših sort, ki ga nameravajo dati na razstavo. Prinesejo ga naj potem do petka dne 9. oktobra zvečer v osnovno šolo, kjer ga bo sprejemal g. upravitelj šole. Razstavljalcem najlepšega sadja se bodo dajala tudi odlikovanja in nagrade. Da bo vsakemu mogoče si ogledati sadno razstavo, se ne bo pobirala nikaka vstopnina. Ker še bo takrat obilo sadja za prodati, se vabijo tudi kupci, da pridejo na razstavo, kjer bodo lahko sklepali kupčije. Člane razstavnega odbora se prosi, da pridejo prihodnjo nedeljo po prvem sv. opravilu v osnovno šolo na sestanek, kjer se bodo dogovorili o vseh podrobnostih.

Za sadno razstavo in grozdni sejem v Sevnici dovoljena polovična vožnja. Z rešenjem generalne direkcije drž. žel. v Beogradu je dovoljena vsem posetnikom sadne razstave za sevnisko Posavje v Sevnici od 4. do 11. oktobra t. l. in vsem posetnikom sejma za vinsko grozdje, ki se vrši v okviru sadne razstave polovična vožnja na vseh osebni in brzih vlakih izven SOE in sicer za vse proge ljubljanske in zagrebške direkcije. Polovična vožnja velja za potovanje v Sevnico do 11. oktobra, za povratek pa do 13. oktobra t. l. Vsi posetniki sadne razstave kupijo na odhodni postaji cel vozni listek opremljen z mokrim žigom, ki velja potrjen

od razstavnega odbora tudi za povratek. Za razstavno blago velja popust predviden v tarifi del II odsek B XIII.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo je naprosilo merodajne činitelje v Beogradu, naj izposlujejo tudi za Jugoslavijo letni kontingent 10.000 starih stotov hmelja za izvoz v Francijo po znižani carini 200 frankov za 100 kg, kakor je to dosegla ČSR za leto 1931 ter 1932. Kakor znano, je Francija dvignila carino za hmelj od 125 frankov na 400 frankov za 100 kg, kar bo naše domače hmeljarstvo zelo otežkočilo.

Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Žalec, 1. X. 1931. Začetkoma sezone se je letošnji pridelek oenil na 16.000 starih stotov, kar se je sedaj dokazalo za prenizko. Letina 1931 se cenil na 18.000 do 18.500 starih stotov, od katerih je prodanih skoro 90%. Kupčija bolj miruje. Prva blago je skoro prodano. V tukajšnji javni oznamovalnici za hmelj se je do danes signaliziralo 2112 težkih bal po 150 kg.

*

J. V.

Pokončavanje sadnih škodljivcev v jeseni.

(Nadaljevanje.)

Škropila in škropilnice.

Sadna trgovina danes zahteva od producenta lepo, dobro razvito, zdravo sadje. Marsikateri sadjar je letos pri prodaji svojega sadja doživel neprijetno presenečenje, ko mu je kupec škartiral večino sadja vsled slabe kakovosti.

Dobršen del neodgovarjajočega sadja gre seveda na rovaš neprimerne obiranja, sploh nepazljivosti pri obiranju samem in ni čuda, da se kupec brani blaga, ki ni bilo pravilno obrano, oziroma nudi za tako manjvredno sadje le majhen del onega zneska, ki bi ga sadjar lahko dosegel, ako bi sa-

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

Sili mu skozi zobe, da jih razklopi. V debelem traku se mu siplje v usta — prav kakor moka tistemu mlinarju, ki je slišal o njem, da si je po krivici nagrabil veliko kašto. A neke noči, ko jo je šel ogledovat in se veselit svojega zaklada, je zdrknil z lestvice v kašto. Naglavički je padel v moko. Vase ga je potegnila krivična moka, utonil je v nji. V smrtni uri se je je do sitega najedel, ker je v življenju nikoli sit ni bil . . .

Matija ni mogel več dihati. Bobnelo mu je v ušesih, kakor bi gremela tik njega tromba sodnega dne in bi se ob njenem strahotnem glasu širni svet podiral.

Zastajalo mu je srce. Strašna groza ga je pretresala.

V ti grozi se je z zadnjimi mislimi spomnil svoje krivice. In je z zadnjimi močmi zaprosil:

»Moj Bog, usmili se me . . . usmili se me!«

S to prošnjo se je pogreznil v nezavest. Smrt ga je objela s koščentimi rokami, pritiskala ga tesneje in

tesneje k sebi, da je ledenel ob groznem mrazu njenih prsi . . .

Kaj je imel zdaj Matija od Korenove njive, kaj od vseh skrbi, od vsega trpljenja zaradi nje?

Širne dežele in cela večnost so ga ločile od nje . . .

(Konec.)

Črna smrt.

I.

Zid Aron Izerlin, daleč po deželah znan bogatin, skopuh in izposojevalec denarja na krvave obresti, čigar pradedje so že v 14. stoletju s svojimi zlatniki v denarnih zadregah pomagali celo mogočnim nadškofofom solnograškim, je proti večeru toplega aprilskega dne v letu Gospodovem 1645 počasi stopal čez Minoritski trg v Ptuj. Ni ga z radostjo in občudovanjem »avdajalo veličastno, kakor razcvetela roža krasno in mameče pročelje cerkve. Nemirno, pohlepno je z živahnimi jutrovsko-črnimi očmi božal in ob enem v mislih tatiško-oprezno prodiral mogočne zidove cerkvene in samostanske. In je zraven z zavistjo in grekobo razmišljal:»

»Visoko in svetlo domovje imajo očetje minoriti. A moje je nizko in temotno. Zame sicer dobro. Toda

Za smeh,

Rekrut mlo vzdihu-
je: »Najrajši bi bil mrtev in pokopan.« Starešina: »O, kaj pa, seveda! To bi bilo za vas najlepše; cel dan ležati pa nič delati.«

Gospa Selanova je obiskala zdravnika-specialista, ki ji je dejal: »Vaše zdravje ni popolnoma v redu. Svetujem vam, da se pogosto kopljete, biti morate dosti na svežem zraku in oblačite se kot likor mogoče lahko.« »Kaj ti je povedal zdravnik?« je vprašal mož, ko se je vrnila domov. »Je dejal, da moram v morskoplovščico, moram se mnogo z avtomobilom voziti ter dobiti več novih letnih oblek.«

dje previdno obral. Previdno in pravilno obranje, ne otepavanje drevja s koli itd., se gotovo izplača in jalov je izgovor onega sadjarja, ki misli, da bo za obtoljeno blago dosegel isto ceno kot za lepo.

Ako pa želi sadjar doseči za svoje sadje čim ugodnejše cene, kar mu bo mogoče le pri lepem, dobro razvitem in pred vsem zdravem sadju, je prvi pogoj, da bo sadno drevje obvaroval pred škodljivci, ki so najhujši sovražniki.

Marsikateri sadjar bode zopet dejal: »Pa nisem do sedaj ničesar napravil. In je kljub temu obrodilo.« Žal, da se baš ta izgovor le prepogosto sliši, največ pa radi tega, ker si večina sadjarjev še vedno ni svesta usodnih posledic takega ravnanja. Sadno drevje, ki ga zanemarjamo in dopustimo, da se na njem razpasejo škodljivci, ne more uspešno kljubovati, polagoma hira, ne obroditi in ako obroditi, sad ni dobro razvit, ni zdrav in tudi ne lep.

In kaj ima sadjar od takega drevja? Prav nič! Ali ni škoda, da umira kapital v sadnem drevju, ki bi lahko pripomogel marsikateremu sadjarju do blagostanja? Vsi naporji merodajnih faktorjev in vse hvale vredna inicijativa poedincev bo ostala brez pravega uspeha, ako se sadjar ne bo zavedal dolžnosti, da je treba sadno drevje tudi negovati, ako želi, da mu bo doneslo denarni uspeh.

Sadjar bi moral torej uporabljati vsa moderna in preizkušena sredstva, da obvaruje svoje drevje pred škodljivci. Imamo na razpolago nebroj škropilnih sredstev, preizkušenih in izbornih, cenejših in dražjih. Omenil bi pri tej priliki sredstvo, ki se je v zadnjem času prav dobro obneslo in ki se izdeluje pri nas doma v Celju, to je: »Garkon.« Zadnji komisijonelni ogledi škropiljenih sadovnjakov po strokovnjakih n. pr. v konjiškem srezu, so dokazali, da smo dobili z Garkonom izborno in učinkovito sredstvo. Drevje

n. pr., ki je bilo lansko leto do polovice črivo, napadeno torej po zavijaču, kakor tudi drevje, ki je močno trpelo po fuzikladiju (škrlupu), je po dva- do trikratnem škropljenju z Garkonom v letošnjem letu ne samo krasno obrodilo, sad je ostal tudi popolnoma zdrav in močno razvit in lep. Škropiti pa je treba v pravem času. Z Garkonom n. pr. bi priporočali škropiti enkrat pozno v jeseni, ko je drevje že goło, ker lahko škropljenje obavljamo v močnejši koncentraciji škropila, spomladi pa pred cvetjem in po cvetju.

Za škropljenje sadnega drevja se pa mora sadjar posluževati škropilnice. Škropilnice za sadno drevje so ponajveč samodelne in delujejo z močnim zračnim pritiskom. Slednje je vsled tega v prvi vrsti potrebno, ker vporablamo pri visokodebelnem drevju bambusove cevi, da dosežemo najvišje vrhove. Samodelno škropilnico bi si moral danes omisliti vsak napreden sadjar. V samodelnih škropilnicah imamo danes celo vrsto inozemskih fabrikatov, omeniti pa hočemo posebej, da se izdelujejo škropilnice tudi v naši državi od domače tovarne »Kovina«, ker smatramo, da je pri isti kakovosti blaga treba dati prednost domačemu izdelku. Poleg tega imajo škropilnice »Kovina« še to prednost, da avtomatično zaprejo dohod određene količine škropila, da torej ni treba šele škropila odmeriti. Za večje nasade pridejo prevozne škropilnice v poštev s 60 litri vsebine. Te se lahko vozijo med nasadi in istočasno omogočajo škropljenje z dvema odvodi. (Nadaljevanje sledi.)

Pri beserodolnih boleznih, zaprtosti, nagrnjenih črevih, obsestih, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih emocije prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo teki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

PREZIMOVANJE POVRTNINE.

Sledeče povrtnine je možno ohraniti dalje časa sveže: belo in rdeče zelje, ohrovt (kel), rožni kupus, kolerabice, rdeče in rumeno korenje, zelena, črni koren, redkva, pesa, pori, čebula in solata. Popolnoma neobčutljiv proti mrazu je črni koren. Skorajda neobčutljivi so solata, pori, kel in rožni kupus, ki rabijo v zelo hudi zimi brez snega le lahko kritje s smrečevjem ali s slamo. Ravno tako je ravnati z gredicami z zimsko špinačo in solato.

Prezimovanje povrtnine je zelo enostavno. Da se pa dobro obnese, je pred vsem predpogoj, da je povrtнина dobro razvita in zrela ter da je prostor v vsakem oziru odgovarjajoč. Radi nevednosti se vsako leto pokvarijo velike množine dobre zimske zelenjave bodisi da zmrznejo ali segnijejo.

Najprimernejši čas za vlaganje ali vkletenje je oktober in november, ko nastopi mraz in preneha rast. Spravlja se le ob lepem in suhem vremenu, ker se s tem prepreči gniloba. Malce mraza zviša trpežnost zelenjavi, le zelena je občutljiva in jo je treba pravočasno pospraviti na varno. Najboljše se drži zelenjava na prostem v jarkih, med tem ko v kleteh vsled toplote pogosto segnije. Poškodovane, počene ali slabo razvite rastline niso za hraniti ter jih je treba najprej porabiti.

Vso za zimo odloženo povrtnino se izruje s koreninami vred iz zemlje. Pri zeljnih in kelovih glavah se odstranijo vsi veliki zunanji listi. Korenje, pesa in redkev se odtrga, pri zeleni se srček pusti.

Nato se izkoplje 1½ m širok in 30 cm globok jarek. Izkopana zemlja tvori krog njega zaščitni nasip. Ta je pokriti s tanko plastjo šib'a, da voda lažje odteka. Nato se vložijo zeljne in druge

Nežnočutno. V neki berlinski zakotni krčmi so se vsak večer zbrali skupaj različni delavci, da malo pokramljajo. Nekoč here eden od njih v časniku: »Fric Sulc je umrl včeraj!« Enoglasno so vsi vprašali: »Je li to naš tovariš Sulc?« Seveda!« odvrne oni, »že 14 dni ga ni bilo semkaj!« Vsi utihnejo in se žalostno spominjajo umrlega tovariša. Kar se naglo odpro vrata in Sulc vstopi vesel v krčmo. Vsi osupnejo in ga začudeno gledajo. Kar sapo jim je vzelo. Le eden je bil toliko miren, da je tiho rekel: »Pst! Otroci, on še tega ne ve!«

Smola. On: »Čudovito majhna usta imate.

žena Estera in hčerka Rahela, roža v Izraelu, si želite imenitnejše in svetlejšee.«

Sklonil je glavo z dolgo, ob robih že belo cetočo brado. Zazibal se je v razmišljanje, ne bi li vendar kazalo ugoditi srčnim željam ženinim in hčerkinim.

»Če bi odkupil palačo kateremu mestnih trgovcev? Mislim, da bi jo dobil še dovolj poceni. Saj so mi ti ošabni gojimi* skoro vsi dolžni. Ali bi naj vendar sezidal nov dom? A Bog Abrahamov, ko so pa ljudje tako pohlepni in gladni po tem našem uboštvu! Kdo ve, koliko zlata bi jim moral odtehtati.«

Kakor bi odganjal te nadležne misli in skušnjave, je stresel glavo. Ostri pogled se mu je spet in spet vsesaval v visoko stavbo samostansko in v monumentalno, umetniško okrašeno pročelje hiše božje.

»Koliko tisočakov leži zazidanih v teh zidovih! Mrtvi kapitali! In bogastvo v cerkvi! Brez koristi se stara in plesni. Ne razumejo gospodarstva ti gojimi! Tudi očetje ne, dasi so učeni možje. Ti še najmanj! Kako bogati so, si pravijo ljudje. Večjo veljavo jim daje pri ljudeh to namišljeno bogastvo. Pa vem, da je namišljeno. Ko pa ne znajo denarja vsejati in oploditi, da bi se jim množil in bi jim rodil stotero in tisočero. Ah, zahvaljen Gospod, Abrahamov Bog,

* Kristiani.

Aron Izerlin je modrejši. In bogatejši, dasi stanuje z Estero, punčico svojega očesa, in z Rahelo, svojega življenja solncem, v nizkem, vlažnem domu.«

V skoro divji radosti in mogočnem, samozavestnem ponosu so mu zagorele oči ob teh mislih. A že se je mešal v veselje srd: »Zaničujejo nas gojimi. A kaj nam morejo? Z zlatniki in srebrniki potlakam široke hodnike samostanske — in mi še ostanejo! Naj store isto očetje, če morejo. Naj izrujejo kamenje po hodnikih...«

Dolgi, suhi prsti so se mu v razburjenju skrčili. Upale prsi so mu krčevito zadržtele, kakor bi ga dušil silen, z vsemi močmi zadrževan in le s težavo premagovan kašelj.

In se je res moral s silo krotiti, da ni glasno kriknil. In da se ni zmagoslavno zasmel ob sladkih mislih na svoje bogastvo in ob bridkih, kako ga gojimi zaničujejo in sovražijo. A njegovemu zlatu se vendar klanjajo!

V teh sladko-grenkih mislih so ga zmotili štirje možje, ki so prav tedaj stopili iz samostana.

Toliko da jih je Izerlin zagledal, se jim je kar od srede trga odkril in se jim ponižno in globoko poklonil.

Dobro je poznal vse štiri. In je vedel, da njih osebe pomenijo bogastvo in moč. To pa je bilo zanj na svetu edino uvaževanja in spoštovanja vredno.

glave v vrste druga poleg druge in zakopljejo globoko v suh pesek do glave, pri zeleni gledajo samo srčki iz peska. Ko nastopi mraz, se pokrije jarek s smrečjem, ali se pa položijo preko jarka fižolovke in čez nje slama ali trstje. Ob lepem toplenem vremenu je jarke odkriti, ker bi sicer zelenjava segnala.

Ako je zemlja težka in ne prepušča vode, je potrebno, da se izkoplje krog in krog nekoliko globokejši jarek, ker bi sicer povrtnina v svojem prezimovališču utegnila utoniti. Za težko zemljo je priporočljivo, da se povrtnina zasuje na 1½ široki gredi, krog katere se nameče 40—50 cm visok nasip zemlje.

Zelje in ohrovt se prezimi tudi sledeče: Vzame se s koreninami vred iz zemlje. Nato se korenine odrežejo, ker vlečejo vlago. Kocen pa mora brezpo- gojno ostati, ker iz njega dobiva glava hrano, vsled česar ostane sveža in sočna. Z dolgo slame se zvezeta po dva kocena skupaj in glave obesijo v hladni zračni kleti ali drugem pred mrazom varnem prostoru čez napeto vrvo ali drog, tako da se glave ne dotikajo.

Korenje, pesa, redkev se vloži v kleti v suh pesek v vrste, torej: pesek, nato korenje itd. Le zelena se sme vlagati v samo eno vrsto.

Karfijola, ki še nima rože, se dvigne z nekaj zemlje iz tal in posadi v vlažen pesek v svetlem, pred mrazom varnem prostoru.

Pozno endivijo je najbolje pustiti nepovezано na gredah. Ko nastopi mraz, jo je pokriti z listjem. Tako se ohrani preko Božiča.

Peteršilj in drobnjak se presadi v lonce in sicer toliko kolikor se potrebuje po zimi zelenja. Lonci se postavijo v klet in nato po potrebi v topel svetel prostor, kjer kmalu rastlina poganja. Peteršiljeve korenine pa se zakopljejo v kleti v pesek.

Česenj in čebula se hraneta v hladnem prostoru, kjer ne zmrzuje.

Klet, kjer se spravi povrtnina za zimo, mora biti suha, vzorno čista ter

hladna, vendar pa varna pred hudim mrazom. Datl se mora dobro zračiti. Zato hla klet je za prezimovanje popolnoma neodgovarjajoča, ker se tvorijo v njej plesen in pospešuje gniloba. Vedno in vedno je treba zračiti in tudi ob hudem mrazu od časa do časa v opoldanskih urah odpreti okna.

Jabolčna juha.

Kiselasta jabolka olupi in razreži na krhle. Kuhaj z malo vode, da postanejo mehke, nato jim dodaj podmetek iz vode in moke, soli in kuhaj pri mallem ognju, da se juha zgosti. Postavi na mizo z zabeljenim fižolom.

Jabolčni štrukelj z orehi.

Kiselasta jabolka olupi in naribaj na ribež za repo. Potresi s par žlicami sladkorne sipe, primešaj par pesti pomletih orehov in primerno toplene smetane, en jajček in malo cimeta. S tem nadevom namaži tanko raztegneno testo za štrukelj (1 liter bele pšenične moke, 1 jajček, malo mlačne vode in sol), zavij, položi v primerno namazano pekvo, pomaži površ s smetano in speci v srednje vroči pečici. Še topli štrukelj zreži na štiri prste dolge kose, naloži na krožnik, potresi s stolčenim sladkorjem in postavi na mizo.

Jabolčna potica iz kvašenega testa.

Napravi kipneno testo iz 1½ l bele pšenične moke, 2 rumenjakov in 1 cellega jajca (ali 2 celih jajc), 2 velikih žlic trdega masla, 3 žličke sladkorja, 3 dkg kvasa in potrebnega mleka. Testo naj bo voljno in ne pretrdo. Ko vzide, ga razvaljaj za prst debelo, namaži prav tanko s češpljevo marmelado, nato nadevaj eno vrsto jabolčnih rezin (kislja jabolka olupi in nareži za nožev hrbet na debelo), potresi s sladkorno sipo in cimetom, črez polij toplene smetane, zavij, položi v omaščen lončen model ali v pekvo, pusti da vnovič kipne, pomaži površ s smetano ali raz-

tepenim jajčkom in speci v krušni pečici ali pečici.

Buče z mlekom in orehi.

Bučo olupi in strebi. Nato jo zreži na prst debele kocke in kuhaj v toliko vode, da ravno pokrije kocke. Ko so mehko kuhane, ocedi nekaj vode, ako imaš pa dovolj mleka na razpolago, pa ocedi vso vodo. Zalij buče z mlečnim podmetkom, kakor je pač potrebno. V slučaju, da ocediš vso vodo iz buč, mora biti podmetek redek, sicer pa primerno gost. Soli in pusti ob mallem ognju kuhati, da se jed zgosti. Končno primešaj par pesti zmletih orehov ter par žlic smetane.

Buče kot prikuha.

Olupljeno in strebljeno bučo zričaj na ribež za repo. Napravi svetlo prežganje z malo seklano čebulo, dodaj zribane buče, hitro premešaj in takoj poškopri z dobrim vinskim ali sadnim kisom. Dodaj kumine in malo soli. Premešaj in pusti, da se pari ob mallem ognju. Ne prilivaj vode, ker jo buče same spustijo. Po okusu lahko dodaš fino seklanega zelenega peteršilja, za nožev špico rudeče paprike in vršiček janeževnega stebelca. K tem bučam postavi na mizo krompir v poljubni pripravi, v kosih, pražen, pečen ali kuhan v oblicah.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 3. oktobra so pripeljali 92 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 14 Din, slanina 14 do 16. Kmetje so pripeljali 6 voz sena po 80 do 95, 4 slame po 70 do 75, škop 1.50, 2 voza detelje po 90 do 100. Pšenica 1.75 do 2, rž 1.75, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50, proso 2.50, ajda 1.50, fižol 1.50 do 2, luščeni grah 10 do 12. Kokoš 30 do 45, piščanci 25 do 50, raca 18 do 22, gos 40 do 60, puran 40 do 60, divji zajec 25 do 30, fazan 17 do 22, srnjak 10 do 16, jerebice 10 do 12.

V visokoraslem, vitkem duhovniku v dopetnem, črnem, z belo vrvico prepasanem talarju je takoj spoznal očeta Aleksandra, učenega, vsepovsodi spoštovanega minoritskega gvardiana. Postarni gospod z dolgo, ob robéh in spodaj že močno posivelo brado je bil Filip Sagadin, ptujski mestni pisar, mestnemu sodniku desna roka, malone istotako mogočen in ugleden kakor sodnik sam. Poznal ga je vsak otrok v mestu, kako ga ne bi skoro petdesetletni Aron Izerlin! Saj je imel le prepogosto opravke pri sodišču; z dolžniki, ki mu niso redno plačevali in so mu le preradi odtrgovali s čudno opravičbo, da jih je tako in tako prevaril in ociganil in jim zaračunal grešno visoke obresti. Prav tako mu je bil znan cve-toči mladenič v družbi: pisarjev sin Dominik. Tudi četrti mož v kmetski obleki, a bogati, z velikimi srebrnimi gumbi na telovniku in s srebrnimi zaponkami na plahetajočem plašču, mu ni bil tujec. Saj ni bil od daleč. Janez Rajavec, bogat kmet na Hajdini, hajdinskemu župniku brat, je bil.

Še počasneje je korakal Aron čez trg. Pozorno je škilil proti samostanu, lakotno vlekel na uho, kaj gospodje govore.

Videl je, da se je Dominik takoj pred samostanom od družbe poslovil. Spoštljivo je očetu gvardianu poljubil roko. Rajavcu je segel v roko in mu toplo naročal:

»Pozdravite mater in Rozko, stric.«

Aronu je bilo znano, da je Dominikova mati Rajavčeva sestrična; zato so pač Rajavca pri pisarjevih klicali kar za strica.

»Pozdravim, lepa hvala. A pridi kaj k nam. Zenske bo veselilo.«

»Pridem, brž ko mi bo mogoče. Morda že jutri.«

»Sporočiti materi, da kmalu pridem. Do onstran Drave spremim strica«, je naročeval gospod Sagadin sinu. S tihim zadovoljstvom in neprikritim ponosom je zrl za odhajajočim, ki se je šele pred nekaj dnevi po dovršenih pravnih študijah vrnil v domače mesto, da nastopi tu službo pri mestni sodnji. Da postane prej ali slej naslednik mestnemu sodniku, je na tihem upal mladenič, je bil trdno prepričan oče.

»Pravijo, da bo Rajavčeva Sagadinova nevesta«, je pomišljal Aron. »Ni si izbral napačne neveste. Krasotica — »Roža Ptujkega polja« ji pravijo. Tudi denarja bo gotovo precej. Rajavčeva edinica je.«

Spet so mu zagorele oči v čudnem blesku, ko je pomislil na bogastvo kmetovo in na svoje zaklade, na zlato in na hčerko Rahelo.

»Ah, beračija bo to proti doti, ki jo dobi moj otrok! Kneza ji lahko kupim, če si ga poželi.«

Praden je zavil ob cerkvenem voglu v ozko stransko ulico, je postal. Ozrl se je še z dolgim, malo prijaznim pogledom za troico, stopajočo čez trg v

gospodičnata! Ona: »Ja, da?« On: »Da, dal mi slin, če bi zazlehal, bi si morali usta pokriti z obema rokama.«

Vrnil ji je. Ona: »Ko sem te vzela, sem mislila, da si korajžen mož.« — On: »Tako so mislili tudi vsi drugi!«

Mu je zasolil. Kelvišar: »Kadar kaj zelo globoko razmišljam, Kopsar: »Potem pa si prižgem cigaro. — gotovo ne zakadiš dosti!«

V neželjo je gospod župnik na prižnici zelo ostro bičal pregrehe ljudi. Ravnokar je v cerkev vstopila stara ženica. Prišla je nepozno in gledala, da pride do svojega sedeža. Tu pa povzdigne

Celi orehi 6, luščeni 32. Hran 12, kislo zelje 4, repa 2, buče 0.50 do 1, gobe 1 do 2. Grozdje 3 do 5, jabolka 8 do 4, breskve 4 do 6. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 28 do 32, med 12 do 20, slive 3 do 5, surovi kostanj 2, pečeni 6 Din.

Mariborski živalski sejem dne 29. IX. 1931. Prignanih je bilo 7 konj, 9 bikov, 65 volov, 231 krav in 4 teleta, skupaj 318 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.25 do 6.75 Din, poldebili voli od 3.50 do 5.50, plemenski voli od 2.75 do 4, biki za klanje od 3 do 4.50, klavne krave debele od 2.75 do 3.75, plemenske krave od 2.75 do 3, krave za klobasarje od 1.50 do 2.50, mlada živina od 3.50 do 6 Din. Prodanih je bilo 219 komadov, od teh za izvoz v Italijo 24 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 2. okt. 1931. Na svinjski sejmu je bilo pripeljanih 400 svinj in so bile cene sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 40 do 80 Din, 7-9 tednov stari 90 do 100 Din, 3-4 mesece stari 150 do 250 Din, 5-7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8-10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 550 do 750 Din, 1 kg žive teže 7 do 8 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 12 Din. Prodanih je bilo 155 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 18 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, telečje meso I. vrste od 18 do 24 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, svinjsko meso sveže od 12 do 25 Din.

*

Vprašanja in odgovori.

H. A. v L. v.

Bil sem pri ljudskem štetju 14 dni popisovalec in nisem nič za to dobil. Ali lahko kaj zahtevam?

Odgovor:

Po zakonu ne. Pač pa se spodobi, da vam občina za to nekaj da, če ste imeli škodo in ste morali drugega najeti.

A. G. v B.

Imam sod od laškega olja, kako ga očistim za mošt?

Odgovor:

To gre zelo težko, ker se je les olja navžil, pa je treba sod vzeti narazen in ga izobličiti.

J. V. v S.

Imamo skupno pašo. Domačini posedujemo tri četrtilne pašnikov. Ostalo so kupili sosedje, ki sedaj ne puste pasti. Kaj naj storimo?

Odgovor:

Ako ste prodali in si niste s pogodbo zagotovili pravice pasti tudi po njihovih travnikih, ne bo vam uspelo. Take pravice naj bodo vknjižene, potem držijo.

St. L. v St. V.

Ali bom res kaznovan, ker sem prodal les kupcu, ki nima obrtne pravice? — Kdo je odgovoren za redno dostavo pošte, pošta ali občina?

Odgovor:

Kaznovan bo kupec, vi pa ne, ker vi smete vsakemu svoj les prodati. — Za redno dostavo pošte je odgovorna pošta, ne pa občina. Pritožbe zoper pošto je nasloviti na ravnateljstvo pošte v Ljubljani.

J. T. v C.

Kako izvzam za bivališče osebe, ki že dve leti prebiva neznano kje v naši državi.

Odgovor:

Če veste za mesto ali občino, bo lahko šlo. Vsak mora biti na policiji ali pri občini prijavljen. Če pa tega ne veste, potem pa je samo to sredstvo, da daste v one časopise inšerat, o katerih mislite, da jih dolžni gotovo čita.

M. K. v O.

Stanujem v koči, ki jo je mladoletni podedoval. Mačehi gre šele po petih letih tukaj stanovanje in prevzitek, hoče me pa že sedaj ven spraviti. Kako se naj branim?

Odgovor:

Ako je lastnik hiše mladoletni, potem odloča varuh. On bo ščitil korist mladoletnega, če kaj za stanovanje plačujete in vas bo pustil notri.

A. L. v O.

Leta 1918 sem kupil posestvo in sedaj dognal, da ga je 10 arov manj kakor je prodajalec trdil. Tudi mi je zamočal, da gre čez posestvo služnostni pot. Ali lahko zahtevam odškodnino?

Odgovor:

Vi ste pa zelo pozno začeli gledati, kaj ste kupili. Zapomnite si: Predno se kupi, je treba vse pregledati, tudi zemljiško knjigo in izplačat šele, ko je vse urejeno.

N. J. v M.

Kdaj se začne v Mariboru trgovski tečaj?

Odgovor:

Se je že začel. Morda vas naknadno še tudi sprejme. Pišite na Legatovo trgovsko šolo v Mariboru.

M. M. v P.

Moj sin je vojni invalid in sedaj že dve leti ne dobiva več podpore. Kam se naj pritožim?

Odgovor:

Nekaj se ne ujema. Ako je leta 1925 služil v Macedoniji in ozebel, da so mu prste porzali, ni vojni invalid, ampak je sedaj v vojaški službi postal invalid. Ker ste dve leti molčali, bo sedaj težko kaj doseči. Svetujemo vam, da pišete na dvor kralju, kjer razložita celo zadevo.

K. I. v St. L.

Lani sem kupil s posojilom drago posestvo, letos pa cene padajo. Kaj se bo zgodilo z menoj?

Odgovor:

Enak strah in skrb navdaja tudi še mnogo drugih. Kaka bo rešitev, danes ne moremo še povedati. Položaj je preveč nejasen.

J. F. v R.

Leta 1922 sem posodil denar. Ali ga res sedaj ne smem več izterjati?

Odgovor:

Posojilo ni račun. Vi lahko zahtevate celoten kapital in obresti za zadnja tri leta, ako ga med tem niste nič terjali. Če ste ga pa, potem pa tudi vse obresti.

M. L. v V. v.

Imam zanimivo tiskano povest, ki bi jo naj »Slovenski Gospodar« prinašal. Tudi razne nagrobne napise imam, če bi se jih natisnilo.

Odgovor:

Kar je že enkrat tiskano, sme ponatisniti ali lastnik ali založnik. Vi pa niste pisec povesti in mi ne založniki. Zato ne smemo. Nagrobnih napisov žal ne moremo ponatiskovati.

I. B. v G.

Imam ženo in otroka, pa moram za 18 mesecev k vojakom. Kako si naj pomagajo?

gospod župnik glas in zakličje: »Da, da, odkod pa prihaja ta pregreha?« — »Oh, iz Zabajje vasi, gospod!« je vsa preplašena vzkliknila ženica. Mislija je v zmedii, da pridigar nanjo kriči.

Radi ščurka. Gospod svetnik: »To je škandal! V golažu sem našel ščurka.« — Gostilničar: »Nič se ne jezite, gospod svetnik, tega vam itak ne bom zaračunal!«

Globok mislec. Star kmet: »Najbolj dobro se je pač ljudem godilo, ki so živeli v času (dobi), ko še ni bil noben človek na svetu, to sem že nešteto krat premišljal in premišljal.«

smeri proti Dravskemu mostu, proti takozvanim Štajerskim mestnim vratom.

»Kako živahno se razgovarjajo ti sicer tako hladni možje. Kaj, če je nosil danes brat kletar na mizo najstarejšega haložana? Mnogo ga baje hranijo v samostanskih kletih. Da so sodi od starosti že čisto plesnivi in zeleni, pravijo ljudje. Tako jim leži tudi v kletih premoženje brez obresti. Škoda!«

A se je zelo motil Aron Izerlin. Gospodov ni razgrevaj ogenj težke vinske kapljice, važne in zlovešče novice so jih vznemirjale.

»Ne gre mi iz glave, kaj nam je pripovedoval vaš z Dunaja došli mladi sobrat, oče gvardian. Ako so njegova sporočila resnična, nas čakajo morda hudi časi«, je zamišljeno govoril mestni pisar.

»Da je brat Bernardin govoril resnico, ne dvomim. Vem, vem, tudi vi ne, prijatelj«, je miril redovnik, videč, da hoče gospod Sagadin vznemirjen odgovorjati.

»Saj tudi dvomiti ne moremo, ko so pa nesreče, kuga, vojska in lakota že stalni gostje v naši domovini. Koliko zla so že prizadele našemu mestu! Malo da nam niso že čisto upropastile vse trgovine in s tem vsega blagostanja mesta. In če divja kuga že na Dunaju in v Dunajskem Novem mestu, težko in malo verjetno, da ne bi našla poti tudi k nam. Pozna pot v naše kraje že iz prejšnjih časov.«

»In prav letos«, je pripomnil k tem zloslutnim besedam menih, »so kaj čudni časi. Iz severnih, nemških dežel prihajajo vesti o nezaslišno hudi zimi in strašnih viharjih. Prebivalce Brabanta in z njimi vso Evropo je silno prestrašil krvav dež, padajoč v Brabantu od 22. do 24. januarja. Kaj pomenjajo ta nenavadna znamenja z neba? Kaj dobrega in ugodnega? Malo verjetno. A kaj nam je storiti? Saj se braniti tako ne moremo. Čakati moramo, božjemu usmiljenju se priporočati. Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod!«

»Reši nas, o Gospod!« sta kakor v cerkvi po božno ponovila in zaprosila za menihom pisar in kmet.

Pomolčali so. Vsem so se usiljevale temne misli in jim srce s skrbmi navdajale.

Pa je povzel spet oče gvardian:

»Upam, da nam Bog prizanese z najhujšim in nas ne udari kakor annis Domini* 1623, 1624 in 1625, ko je bilo zaradi kuge naše mesto od sveta povsem odrezano. Kakor da smo živeli na otoku mrtvih sredi morja.«

»In vi očetje minoriti ste bili, ki ste v tistih hudih časih najbolj skrbeli za ljudstvo in se žrtvovali. Še mnogo žalostneje bi bilo tedaj v mestu, ako vas ne bi bilo.«

(Dalje sledi.)